

حضرت زینب(س)؛ الگوی احیا، عفت و فداکاری

۲۵ بهمن ۱۳۹۴ ساعت ۲۲:۱۹

امروز، روز آفرینش صبر، وقار و شکوفایی دست‌های مهربان پرستاری است که با ولادتش صبر و شکیبایی معنا یافت

حضرت زینب کبری(س) «عقیله بنی هاشم»، سومین فرزند حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب(ع) و حضرت فاطمه زهرا(س)، در روز پنجم جمادی الاولی سال پنجم یا ششم هجری قمری در شهر مدینه منوره متولد شدند و جهان را به قدوم خویش مزین فرمودند. زینب در لغت، به معنای «درخت نیکو منظر» آمده و معنای دیگر آن «زین اب» یعنی «زینت پدر» است.

بر اساس روایات متعدد، نام‌گذاری حضرت زینب(س)، توسط پیامبر اسلام(ص) صورت گرفت. گفته شده است که جبرئیل از سوی خداوند این نام را به پیامبر(ص) رسانده است. هنگامی که پیامبر اسلام(ص) قن‌داقه وی را طلبید، او را بوسید و فرمود: "به حاضران و غایبان اتم وصیت می‌کنم که حرمت این دختر را پاس بدارند. همانا وی مانند خدیجه کبری(س) است."

برای وی، القاب فراوانی نقل شده است، همانند عقیله بنی هاشم، عالمه غیرمعلمه، عارفه، موثقه، فاضله، کامله، عابده آل علی، معصومه صغری، نائبة الزهراء، نائبة الحسین، عقیله النساء، شریکه الشهداء، بلیغه، فصیحه و شریکه الحسین.

ایشان را به سبب سختی‌های بسیاری که در زندگی دید (درگذشت جدش پیامبر(ص)، درگذشت و سختی‌های مادرش، شهادت پدرش امیرالمؤمنین(ع)، شهادت برادرش امام مجتبی(ع)، فاجعه کربلا و شهادت برادرش امام حسین(ع) و دو فرزندش و دیگر بستگان و سایر شهداء، و به اسارت رفتن در کوفه و شام) ام المصائب نیز لقب داده‌اند.

حضرت زینب(ع) با عبدالله فرزند جعفر طیار ازدواج کرد و از وی چهار پسر داشت به نام‌های علی، عون، عباس، محمد؛ و یک دختر به نام ام کلثوم داشت، عون و محمد در واقعه کربلا به شهادت رسیدند.

سخنان و خطبه‌های وی در کوفه و همچنین در دربار یزید، که همراه با استدلال به آیات قرآن بود، بیانگر دانش حضرت است. وی احادیثی از حضرت علی(ع) و مادرش حضرت زهرا(س) نقل کرده است. محمد بن عمرو، عطاء بن سائب، فاطمه بنت الحسین و دیگران از وی حدیث نقل کرده‌اند.

حضرت زینب (س) هنگام حضور امیرالمؤمنین علی (ع) در کوفه برای زنان آنجا تفسیر قرآن ارائه می‌داد.

سخنوری وی برای شنوندگان یادآور خطبه‌های پدرش امیرالمؤمنین (ع) بوده است. سخنانش در کوفه و مجلس یزید و نیز گفت‌وگوهای وی با عبیدالله بن زیاد، بی‌شبهت به خطبه‌های امام علی (ع) و خطبه فدکیه مادرش حضرت زهرا (س) نیست.

هنگام سخنرانی وی در کوفه، پیرمردی در حالی که می‌گریست، گفت: "پدر و مادرم فدای ایشان که سالخوردگانشان بهترین سالخوردگان و کودکان ایشان بهترین خردسالان و زنانشان بهترین زنان و نسل آنان والاتر و برتر از همه نسل‌هاست."

حجاب و عفت

درباره حجاب و عفت ایشان در تاریخ این چنین آمده است: "هنگامی که زینب (س) می‌خواست به مسجدالنبی کنار قبر رسول خدا (ص) برود، علی (ع) دستور می‌داد، شب برود. به امام حسن(ع) و امام حسین(ع) می‌فرمود: همراه خواهرشان باشند. امام حسن (ع) جلوتر و امام حسین (ع) پشت سر، زینب در وسط حرکت می‌کردند. آنان از سوی مولای متقیان مأمور بودند که حتی چراغ روی مرقد منور پیامبر (ص) را خاموش کنند تا چشم نامحرم به قامت حضرت زینب (س) نیفتد."

یحیی مازنی می‌گوید: "من در مدینه، مدت زیادی همسایه حضرت علی (ع) بودم. سوگند به خداوند! در این مدت، هرگز حضرت زینب (س) را ندیدم و صدایش را نشنیدم."

صبر و استقامت

حضرت زینب (س) در روز عاشورا، هنگام دیدن پیکر خونین برادرش چنین گفت: "بار خدایا! این اندک قربانی و کشته در راه خودت را از ما (خاندان پیامبر) بپذیر."

وی بارها جان امام سجاد (ع) را از مرگ نجات داد؛ از جمله در مجلس ابن زیاد، پس از احتجاج امام سجاد(ع) با ابن زیاد، وی دستور کشتن امام را صادر کرد. در این هنگام حضرت زینب (س) دست در گردن فرزند برادر انداخت و فرمود: "تا زنده‌ام، نخواهم گذاشت او را بکشید."

عبادت

عبادت غرض اصلی آفرینش است و امام معصوم سبیل و تجلی این غرض و هرچه یک انسان عابدتر باشد با حرکت آفرینش هماهنگ‌تر و با معصوم مانوس‌تر می‌شود. شاید علت انس حضرت زینب (سلام الله علیها) با برادرش امام حسین (علیه السلام)

از امام سجاد علیه السلام نقل شده است: "عمه‌ام زینب در مسیر اسارت از کوفه به شام هم فرایض و هم نوافل خود را به جای می‌آورد و غفلت نداشت. فقط در یکی از منازل به خاطر شدت ضعف و گرسنگی، نشسته نماز خواند که بعد معلوم شد، سه روز است غذا میل نکرده، زیرا به هر اسیر شبانه روز یک گرده نان می‌دادند و عمه‌ام سهمیه خود را بیشتر اوقات به بچه‌ها می‌داد."

حضرت زینب کبری (س) شب‌ها به عبادت می‌پرداخت و در دوران زندگی، هیچ‌گاه تهجد را ترک نکرد. آنچنان به عبادت اشتغال ورزید که ملقب به «عابدۀ آل علی» شد. شب زنده‌داری وی حتی در شب دهم و یازدهم محرم، ترک نشد. فاطمه دختر امام حسین (ع) می‌گوید: "در شب عاشورا، عمه‌ام پیوسته در محراب عبادت ایستاده بود، نماز و نیایش داشت و پیوسته اشک‌هایش سرازیر می‌شد."

ارتباط حضرت زینب (س) با خداوند آن‌گونه بود که امام حسین (ع) در روز عاشورا هنگام وداع، به خواهرش فرمود: «یا اختی لا تنسینی فی نافلۃ اللیلۃ»؛ "خواهرم! مرا در نمازهای شب، فراموش نکن."

در تاریخ وفات حضرت زینب (س) اختلاف است. همانطور که در تاریخ ولادت و وفات برخی از ائمه هم اختلاف است. در هر حال به احتمال قوی آن حضرت در پانزدهم رجب سال ۶۲ هجری رحلت کردند و عده کثیری از مورخین این خبر را قبول دارند.

چند سخن زیبا از امام سجاد(ع) در مورد مقام حضرت زینب (س)

** عمه‌ام، زینب، با وجود همه مصیبت‌ها و رنج‌هایی که در مسیرمان به سوی شام به او روی آورد، حتی یک شب اقامه نماز شب را فرو نگذاشت.

** ای زینب، تو، بحمدالله، عالمی هستی که نزد کسی تعلیم ندیدی و دانایی هستی که نزد کسی نیاموختی.

** او هیچ‌گاه چیزی از امروز برای فردای خود نیندوخت.

منبع: ایسنا

